

PREDAJ FAIRTRADOVÉHO TOVARU VZRASTÁ

V minulom roku na Slovensku opäť predaje tovaru s etickou certifikáciou Fairtrade. Tá označuje produkty, za ktoré pestovatelia dostali zodpovedajúcu odmenu a ktoré vznikli bez zapojenia detskej práce a ničenia životného prostredia. Najviac sa u nás predalo opäť fairtradového kakaa, a to o takmer dve tretiny viac oproti predchádzajúcemu roku.

Red, Zdroj a foto: Fairtrade-slovensko.sk

Podiel fairtradovej kávy na celkovej spotrebe je 1,3 %

Fairtradovej kávy, ktorá je akosi vlajkovou loďou Fairtrade, sa minulého roku na našom trhu predalo 560 ton, teda o 32 % viac než v roku 2020. Ide o hmotnosť nepražených zŕn, ktorá zodpovedá zhruba 449 tonám praženej zrnkovej kávy. Z tohto množstva fairtradovej kávy by sa dalo pripraviť viac než 53 miliónov šálok espressa. To pre lepšiu predstavu znamená, že každý obyvateľ SR vrátane nemluvniat vypil v roku 2021 až 10 šálok fairtradovej kávy. Vzťahujú sa na celkovú spotrebu kávy v SR, ktorú udáva Slovenský štatistický úrad (2,7 kg na osobu a rok, ktorá klesla z 2,8 kg), je podiel fairtradovej kávy 1,3 % (v roku 2020 to

bolo zhruba 1,35 %). Medzi najväčších predajcov fairtradovej kávy v SR patrí Tchibo, OMV Slovenská republika v rámci konceptu Viva café, spoločnosť Miko káva. Fairtradovú kávu však ponúka aj celý rad kaviarní a lokálnych pražiarní, napríklad pražiareň SAMAY, Cafezia alebo Roaster Brothers.

Najviac sa tradične predalo fairtradového kakaa

O 65 % vzrástla v roku 2021 na slovenskom trhu spotreba fairtradového kakaa, predalo sa ho celkovo 2331 ton, prevažne vo forme čokolády, cukroviniek, zmrzlín a raňajkových cereálií. Lídrom v predaji fairtradového kakaa je spoločnosť Lidl, ktorá počas minulého roku predaje z fairtradových kakaových bôbov oproti roku 2021 zvýšila o viac než 84 %. Ďalšia je spoločnosť Kaufland, ktorá zaznamenala nárast o 25 %. Tretím najväčším predajcom fairtradového kakaa bola minulého roku spoločnosť Gunz.

Fairtradového trstinového cukru sa minulého roku v SR spotrebovalo 82 ton (nárast o 87 %). Lídrom v tejto oblasti je spoločnosť Unilever, ktorá v SR predáva zmrzlinu Ben & Jerry's s ob-

sahom fairtradových surovín (okrem cukru ide napríklad o kakao a vanilku).

Nárast až o 467 % sledujeme pri fairtradových ružiach

V predminulom roku sa na slovenskom trhu tiež objavili dve celosvetovo významné fairtradové komodity: banány a kvetiny, ktoré sa u nás dosiaľ predávali iba sporadicky. Rezaných fairtradových kvetín sa predalo 457 530 kusov. Ako novinku ich do svojho sortimentu zaradili reťazce Lidl a Kaufland. „Pestovanie kvetín je pre krajiny globálneho Juhu veľmi významné, pretože im prináša potrebnú cudziu menu a tisícom ľudí poskytuje prácu. Fairtrade sa usiluje o to, aby tieto prínosy neboli vyvažované ústupkami na strane etiky a ekológie,“ vysvetľuje **Lubomír Kadaně**, riaditeľ Fairtrade Česko a Slovensko. Fairtradových banánov sa v SR a ČR predalo v minulom roku 695 ton, ide konkrétne o nárast o 37 %. Prvýkrát ich do predaja zaradil reťazec Kaufland, ďalej ich zákazníci nájdu v zmrzline Ben & Jerry's spoločnosti Unilever.

Za fairtradové produkty, ktoré si minulého roku kúpili slovenskí zákazníci, získali družstvá farmárov v krajinách globálneho Juhu na fairtradovom príplatku celkovo 720 000 eur, teda o 45 % viac než v roku 2020. „To sú peniaze, ktoré môžu použiť na projekty, ako sú budovanie studní, škôl a zdravotníckych zariadení, doprava, investície do efektívnejšieho pestovania a veľa ďalších, a počas koronakrízy aj zaistenie bezpečnosti a zdravia,“ spresňuje Lubomír Kadaně a dodáva: „Systém Fairtrade zďaleka nerieši len sociálne, pracovné a ekonomické problémy pestovateľov. Všíma si tiež otázky životného prostredia. S tým súvisia prehlbujúce sa dopady klimatickej zmeny na pestovateľov v Latinskej Amerike, Afrike a Ázii. Stále viac sa totiž ukazuje, že sociálna nespravodlivosť, ktorá aj dnes často pestovanie mnohých komodít sprevádza, má určitú paralelu aj v nespravodlivosti klimatickej. Tí, ktorí prispievajú k zmene klímy najmenej, sa musia vyrovnávať s najťažšími následkami klimatickej zmeny. V dôsledku zmien klímy v krajinách globálneho Juhu pestovatelia bojujú s novými chorobami a škodcami, sú ohrození nepravidelnými a nižšími zrážkami na jednej strane alebo na druhej, naopak, povodňami. Pestovatelia zapojení do systému vďaka Fairtrade využívajú nové odrody, učia sa pracovať s vodnými zdrojmi alebo diverzifikujú plodiny.“

Luis Carlos Rojas Bolaño, pestovateľ kávy a cukrovej trstiny z Kostariky z fairtradového družstva COOPEVICTORIA